

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Cvrsvs Philosophicvs

Arriaga, Rodrigo de

Antverpiæ, 1632

Sect. II. Reijciuntur sententiæ Platonis, Scotistarum & Fonsecae de
Vniuersali à parte rei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95614)

physicum, id est vniuersale in essendo, aliud *Logicum*, id est in predicando: quia, vt dixi supra, Logica agit de predicabilitate vniuersalis, Metaphysica verò de ipso vniuersali in essendo. Verum tamen est, vniuersale metaphysicum futurum etiam vniuersale logicum, & contrà; quia eo ipso, quòd res sit apta esse in multis, est etiam apta vt predicetur de multis, & contrà, si sit apta vt predicetur de multis, etiam erit apta inesse multis. Et ob eam rationem non potest vniuersale logicum sine metaphysico, neque hoc sine illo explicari.

SECTIO II.

Reuincuntur sententiæ Platonis, Scotistarum & Fonseca de vniuersali à parte rei.

PRIMA CONCLUSIO. Non dantur à parte rei vniuersalia separata à singularibus, v. g. homo vt sic, equus vt sic, &c. ex quorum participatione omnia singularia habeant suum esse & intrinsecam essentiam, vt Platonem sensisse, testis est eius discipulus Aristoteles 1. *Metaphysicæ*, cap. 6. & lib. 7. cap. 6. & 8. & sæpè alibi, vocans hæc vniuersalia ideas Platonis. Nostra Conclusio adeò est certa, vt nullus ab eà discordet. Et probatur Primo, quia vel nature illæ vniuersales sunt incorruptibiles, & distinctæ à singularibus, vel non. Si dicas hoc secundum, teneo intentum, scilicet, à parte rei non dari vniuersalia separata à singularibus. Si verò ea dicas esse separata & incorruptibilia, contra Primò, Ergo non possunt predicari de inferioribus corruptibilibus, quia de corruptibili nequit predicari aliquid incorruptibile, tamquam identificata inter se, hæc enim duo contradictoriè opponuntur: si autem non identificantur, nec predicantur, quia omnis predicatio fit per Verbum significans identitatem. Contra Secundò, quia implicat, creaturam aliquam non esse dependentem à Deo, id enim est essentiale conceptui creaturæ; sed si illæ nature essent incorruptibiles & immutabiles, non dependent à Deo, vt patet, ergo essent & non essent creaturæ, quod repugnat. Contra Tertiò, quia hinc orientur in Theologia grauissima absurda. Primò, si in omnibus indiuiduis datur eadem omnino natura humana v. g. ergo natura eadem numero Christi est etiam in Iudæ & in Barabbâ, & in illis est Deo offensa, & punitur in inferno, in Christo autem est Deo grata, & fruens diuinâ essentiâ; quæ omnia implicatoria sunt. Deinde, in Eucharistiâ non tota substantia panis conuerteretur in Corpus Christi, quod est hæreticum. Sequela patet: nam ratio substantiæ & Corporis quæ est in pane, est eadem numero cum ratione substantiæ & corporis quod est in Christo, idem autem non conuertitur in seipsum; ergo hæc rationes genericæ non conuertuntur in Christum, ergo nec tota substantia panis. His similia multa alia absurda ex hac sententiâ excogitari possunt.

7 Eadem sequuntur ex sententiâ nonnullorum Scotistarum, assententium in omnibus inferioribus esse vnicam naturam solum formaliter distinctam à singularitatibus, quia supraposita ab-

furda non sequuntur ex sententiâ Platonis, eò quòd natura illa distinguatur realiter à singularibus, sed ex eo quòd sit vna eadem numero in omnibus, prout hi Scotistæ defendunt. Præterea specialiter impugnatur hæc sententia secunda. Quia iuxta illam datur in creatis mysterium Trinitatis; nam eadem omnino natura est idem realiter cum pluribus singularitatibus, quin singularitates sint idem inter se realiter, sicut eadem natura diuina cum tribus personis, quin ipsæ personæ sint idem inter se realiter. Nec sufficit, si dicas, singularitates distingui à naturâ formaliter, quia etiam in tuâ sententiâ natura diuina distinguitur formaliter à tribus personis.

Quòd si propter hæc argumenta dicas, in quolibet singulari esse propriam naturam distinctam realiter à naturâ aliorum, & distinctam etiam formaliter à propriâ singularitate, quæ fuit fortè mens Scoti; impugneris Disputat. v. Sect. 1.

His argumentis apertè ostenditur falsitas opinionis Scotistarum & Platonis. Verùm ostendamus, adhuc admissis eius principiis non sequi, dari vniuersale à parte rei, vt eius auctores contendebant. Quod sic demonstro: Si enim vna natura esset omnino in omnibus inferioribus (vt hi voluerunt) repugnaret, inferiora esse plura in illâ naturâ formaliter loquendo, quia vnum dicit negationem diuisionis, ergo natura in omnibus non potest esse diuisa in illis in ratione nature, & simul in eadem ratione nature non diuisa, sed vnâ: forma enim & negatio formæ repugnant eidem rei, & sicut natura diuina, etiam si identificetur cum tribus personis, tamen ipsa non est diuisa, nec tres personæ sunt plures in ratione nature, nec potest dici ibi dari tres naturas; ita licet concederemus Scotistis in omnibus singularibus reperiri vnicam naturam, non tamen inde inferretur, eam naturam esse vniuersalem; non enim tunc potest esse multiplicata in singularibus, prout vniuersale requiritur.

SECUNDA CONCLUSIO. In nullo statu potest considerari ipsa secundum se, in quo sit ipsa vniuersalis independenter ab intellectu. Hæc est contra Fonseca lib. 5. *Metaphysicæ*, cap. 28. à quæst. 3. Sed vt Conclusio intelligatur, explicabo paucis Fonseca mentem, de quâ P. Suarez Disputat. 6. *Metaphysicæ* Sect. 3.

Fonseca igitur considerat naturam humanam v. g. (idem est de reliquis) in triplici statu. Primus est, in esse possibili antequam determinaretur ad hoc potius indiuiduum, quam ad aliud; sicut potest homo considerari indifferens, vt determinetur ad esse album, aut esse nigrum; sola hæc est differentia, quòd homo etiam in tempore est indifferens vt sit albus, vel niger: at natura humana non habet illam indifferentiam, nisi in quodam signo nature ab æterno, in quo etiam signo Deus erat indifferens, vt vellet vel nollet creare mundum. In hoc statu dicit Fonseca naturam ipsam esse vniuersalem, quia est vna in se, & apta determinari & diuidi in plures naturas etiam numero aut specie distinctas in ratione nature. Secundus status nature humanæ est, in quo ipsa iam intelligitur contracta & determinata per singularitates: in quo statu iam non est vniuersalis, quia non est vna, sed plures ratione indiuiduationum. Tertius status est in esse obiectiuo, id est, quando intellectus concipit naturam humanam

manam sine indiuiduis eo modo quo ipsa erat in primo statu, qui dicitur status solius essentiae. Quod si in illo primo statu natura secundum se erat vniuersalis, etiam in tertio erit vniuersalis, non in se, sed in intellectu eam concipiente cum vniuersalitate quam in primo statu habuit à se.

Hæc est Fonsæ mens, quâ potui breuitate & claritate ex ipsis verbis explicata, contra quam sit nostra Conclusio supra posita: quam dum probo, simul Fonsæ sententiam refuto. Et in primis, quatenus ad tertium statum de naturâ in esse obiectiuo, coincidit Fonsæ cum Thomistis; contra quos agendum est Disputatione vi. Quantum verò ad secundum statum, in quo natura est multiplicata in indiuiduis, concinit veritati. Quantum verò ad primum statum essentiae, in quo videtur supponere, naturam distinguat ab indiuiduatione, quandoquidem est indifferens ad illam habendam vel non habendam: quam indifferentiam non possit habere, si nullo modo distingueretur ab indiuiduatione, quâ nihil est indifferens ad seipsum, vel ad sui negationem; quantum ergo ad hanc distinctionem realem, vel ex naturâ rei in quâ fundatur Fonsæ opinio, refutabitur Disputat. v. Sect. 11.

10 Quod si dicat Fonsæ, illam indifferentiam ad habendam indiuiduationem non fuisse realem, sed rationis; Contra, quia hoc est deserere sententiam propriam, & confugere ad sententiam Thomistarum assententium, naturam per intellectum reddi abstractam à singularitatibus, & indifferentem vt per illas contrahatur, non quia natura secundum se eam indifferentiam habeat in aliquo signo, vt docuerat prius Fonsæ, & de quo inferius redibit sermo.

Sed age iam, concedamus P. Fonsæ prædictam distinctionem inter naturam & singularitates, adhuc ostendo, ipsum inconsequenter locutum, nec in eius sententiâ dari posse Vniuersale à parte rei. Quod non consequenter fuerit locutus, sic probo: Quia per ipsum naturam secundum se est indifferens vt contrahatur ad hoc indiuiduum potius, quàm ad aliud; rogo ergo, à quo fuerit determinata ad hanc indiuiduationem. Non à se ipsâ, quia de se non petit illam indiuiduationem; ergo determinata fuit à Deo, quia non est aliud agens, à quo possit determinari. Tum sic, ergo hæc natura idè est in tali indiuiduo, quia Deus voluit; ergo si Deus vellet iam eam auferre ab hac indiuiduatione, & dare illi aliam, non esset vnde impediretur, quia determinatio orta ex solâ voluntate Dei, per solam etiam voluntatem Dei potest reuocari; ergo eo ipso, quod in aliquo priori naturâ fuerit verè & realiter, vt dicit Fonsæ, indifferens ad hanc vel illam indiuiduationem, debet etiam esse indifferens toto tempore quo existit: sicut quia in aliquo fui ego indifferens ad habendam vel non habendam albedinem, semper quantum est ex me maneo indifferens, vt illam habeam, vel non habeam. Vnde consequentiùs Scotistæ, admissâ distinctione nature ab indiuiduatione, dixerunt, etiam dum est in hac indiuiduatione, esse indifferentem vt eâ relicta possit aliam habere.

11 Deinde, si in eodem instanti reali, in quo natura fuit indifferens & vna, in eodem fuit contracta ad singularia, & in illis multiplicata, ergo

simul in eodem instanti habuit vnitatem & multiplicatam, negationem diuisionis & diuisionem; quæ prorsus repugnant: quia nequit in eodem instanti reali simul esse forma, & eius negatio, etiam pro diuersis signis rationis. Denique ex sententiâ Fonsæ non sequi, dari Vniuersale à parte rei, inde patet: quia si Fonsæ semel adstruat naturam esse vnâ à parte rei pro illo priori, fateri tenetur, etiam postquam illa natura determinatur ad inferiora, adhuc esse vnâ: quia res, quæ se ipsis non distinguuntur, quantumuis postea identificentur cum rebus distinctis, adhuc manebunt ipsæ indistinctæ, vt patet in essentiâ diuinâ, quæ, quia secundum se est vna, quantumuis identificentur cum tribus personis, adhuc manet vna in se; sicut contra res, quæ se ipsis distinguuntur, quantumuis identificentur cum aliâ indiuisibili, non tamen identificantur inter se. Ita personalitates diuinæ, quia se ipsis distinguuntur, quantumuis identificentur cum vnâ diuinâ naturâ, adhuc manent distinctæ. Ratio à priori est, quia esse idem, & esse distincta, est quid essentialiter imbitum in ratione entis. Sicut autem implicat, rem, quæ se ipsâ non est ens, constitui ens per aliud; ita implicat, rem quæ se ipsâ est vna, distinguui per aliam, & quæ se ipsâ est distincta, constitui vnâ per aliam diuersam. Poterit quidem res addita efficere, vt compositum resultans ex illâ & ex præcedenti sit distinctum, vel multiplex, non tamen in eâ ratione vnâ, & communi vtrique composito, sed in eâ quæ additur: sicut, quia cum naturâ diuinâ identificantur personalitates distinctæ, totum resultans ex naturâ & personalitate est multiplex & distinctum, non in ratione nature, sed in ratione personæ; ita similiter, si natura humana ipsa de se esset vna, quantumuis identficaretur cum indiuiduationibus diuersis, & compositum resultans ex ipsâ & indiuiduatione, esset multiplex, non tamen in ratione nature, sed tantum in ipsis indiuiduationibus: sicut plura subiecta habentia eandem albedinem, sunt diuersa ex parte subiecti, & non ex parte albedinis; ergo adhuc, admissâ sententiâ Fonsæ, non sequitur ex illâ Vniuersale à parte rei, quia iuxta illam non datur multiplicitas inferiorum in ratione vniuersalis, si in eâ datur vnitatis rigorosa ex parte nature.

SECTIO III.

Caietani & aliorum de Vniuersali negatiuo sententia.

CAIETANVS cap. 4. de ente & essentiâ, quæst. 6. docuit, naturam humanam, Petri v. g. distinguui ab humanâ naturâ Pauli: id verò non prouenire ex ipsis naturis, quæ secundum se sunt vnum quid negatiuum, quatenus non dicunt ex se distinctionem, sed solum ratione indiuiduationum cum quibus identificantur, quod conuenit naturis ipsis à parte rei independentem ab intellectu. imò addit, nature Petri secundum se non repugnare à parte rei, esse in Ioanne, etsi non dicat aptitudinem positiuam ad illam.

Hæc sententia displicet ob multa. Primò, quia videtur distinguere à parte rei naturam à singularitate:

H laritate: